

Biskupske konferencije Italije i misa mladih

Predsjedništvo Biskupske konferencije Italije uputilo je 15. ožujka 1970. svim talijanskim biskupima slijedeći dokumenat u kojem se nalaze smjernice s obzirom na slavljenje liturgije za pojedine skupine vjernika, posebno za mlade.

NAČELA

1. Slavljenje mise, ukoliko je ona čin Kristovog i Božjega naroda hijerahijski ustrojenoga, središte je kršćanskoga života za Crkvu, kako sveopću tako i mjesnu Crkvu, tako i za svakog pojedinog vjernika. (IG 1)

Misa, dakle, pripada čitavom Božjem narodu jer u njoj se »Krist žrtvuje za spas svega svijeta, a zajednica vjernika oblik je i znak jedinstva ljudskoga roda u Kristu Glavi (EM 18). Iz toga slijedi potreba odgajati »zajedničarski smisao da bi se svatko osjećao sjedinjenim s braćom u jedinstvu Crkve, bilo mjesne bilo sveopće« (ibid).

2. U svjetlu ovih načela jasno je da grupe vjernika, koje su možda osobito povezane zbog zajedničkih pedagoških, kulturnih ili društvenih interesa treba također odgajati za puno sudjelovanje u liturgijskoj zajednici, osobito nedjeljnoj. Treba, naime, omogućiti ne samo »skladno raspoloženje i izvođenje obreda« (IG 313), nego također i u prvom redu zajedničarski sakramentalni izražaj svega Božjega naroda — koji se okuplja zajedno da slavi spomen-čin Gospodnji« (IG 7)

3. Ova potreba da se svaka grupa usmjeruje na zajedništvo s cijelim Božjim narodom ne isključuje mogućnost da se za pojedinu grupu upriliči posebno liturgijsko slavljenje koje bi se, doduše u skladu s važećim liturgijskim zakonima, prilagodilo posebnim prilikama dobi, okoline, osjetljivosti, zanimanja, sve s ciljem da se u grupi pobudi življi interes, da se u njoj ostvari jedinstvo koje će se onda prenositi i na širu zajednicu. Iz takvog posebnog liturgijskog slavljenja rađa se sve bolji liturgijski odgoj same grupe i posredno se unapređuje liturgijski život cijele zajednice.

4. Ovo pastoralno prilagođavanje, koje se javljalo i u prošlosti, različito je provedeno u više ili manje vrijedne i sretne inicijative. A taj se zadatak u naše vrijeme sve više nameće — jer se više nego ikada proživljava povezanost grupa i njihova posebna psihologija.

5. Takozvane »mise za mlade« treba smjestiti u ovaj psihološko pastoralni kontekst. One nastaju iz potreba koje mladi spontano, živo i izvorno osjećaju, iz potreba koje postaju to akutnije kad se mladi nađu zajedno i oblikuju svoju zajednicu. Ta je činjenica sama u sebi izvanredno pozitivna. Ako mladi žele da im u liturgijskom slav-

ljenju bude moguće izražavati ono što osjećaju i ono što jesu, to znači da smatraju liturgiju, posebno misu, važnim sastavnim dijelom svoga života.

6. »Mise za mlade« nisu prema tome ni neka posebna tehnika, niti laki trik da se mladi privuku na misu. Iluzije, da bi se tako mlade masovno uklopilo u živu sakramentalnost liturgije, značila bi nerazumijevanje problema i osiromašenje temeljnih vrijednosti koje se želi ostvariti. »Mise za mlade« su pastoralni problem. One pretpostavljaju tako inteligentne i tako uspješne kateheze koje bi mogle mlade dovesti do toga da se osjećaju kao crkvena zajednica molitve i apostolata i da dosljedno izraze ovaj osjećaj zajedništva u slavljenju koje mora biti i vjerno propisanim normama i uistinu prilagođeno njihovoj dobi i njihovoj psihologiji. Pogreška, koja se toliko puta čini, sastoji se u tome što se želi odmah početi kao da smo već na cilju, a da se prethodno mlade ne uputi i ne privikne. Tako nastaju one oštećene, bezbojne i bučne mise u kojima, da bi se nadoknadila osiromašena površnost cjeline, sve završava naglašavanjem posve nevažnih elemenata ili nekritičkim uvođenjem ekscentričnih i proizvoljnih oblika. Tu je podrijetlo tzv. »beat misa« ili »ye-ye misa« ili spontano stvorenih misa.

7. Ovo je u svom govoru od 7. veljače 1970. primjetio i Papa Pavao VI kad je rekao: »Mise za mlade su odlična inicijativa koje srdačno preporučamo gdje god su one bez polemičkog duha, s obzirom na druge mise, i u kojima nema onih novosti koje unakazuju slavljenje mise, oslobađajući tekst, obred, glazbu ili pjesme te nagovor svih važećih normi a sa željom da se misa prilagodi modernom mentalitetu«.

8. Na temelju izloženih načela i potaknuti ovim Papinim riječima, imajući pred očima sadašnji obred mise koji je već stupio na snagu, odlučili smo iznijeti u nekoliko bitnih načela slijedeće savjete za mise mladih. Promišljena pažnja na ove savjete i njihovo vjerno vršenje ne samo da će stvoriti osjećaj uravnoteženog ukusa u različitim inicijativama u misama za mlade, nego će također pomoći onaj liturgijsko-odgojni uspjeh koji bi takve inicijative sigurno željele postići.

II. INDIKACIJE I NORME

Obred

9. Obred mise, bez obzira u kakvoj se zajednici slavi, treba biti onaj koji je određen Apostolskom konstitucijom »Missale Romanum« koja je stupila na snagu 30. studenoga. Nikome nije dopušteno bilo što dodavati, oduzimati, mijenjati ili premješati pojedine dijelove obreda. Za moguće

promjene postoje određene indikacije u samom obredu ili u općoj instrukciji koja se nalazi na početku misala.

U pripremi i samom slavljenju neka osobito jasno bude naglašen i zajedničarski i hijerarhijski karakter. Crkvena lađa je za zajednicu, a prezbiterij za svećenike i ministrante. Ono što se na oltar donosi i ono što se s oltara odnosi (darovi i euharistija) ne donosi se i ne odnosi neposredno nego posredstvom svećenika.

Tekstovi

10. I tekstovi čitanja i molitava moraju se uzeti iz misala, barem za nedjelje, svečanosti i blagdane. Što se drugih dana i svećanih zgoda tiče, označene su u VII poglavlju opće Instrukcije različite mogućnosti izbora. O revnosti i razboritosti svećenika ovisi da se posluži ovim mogućnostima i da samu zajednicu mladih usmjeri prema izravnom i svjesnom izboru u skladu s načelima Instrukcije.

Izvjersna je elastičnost dopuštena u oblikovanju molitava na taj način što sami mladi mogu, u okviru molitve vjernika, predložiti svoje vlastite nakane. Neka sve bude prikladno pripravljeno pismeno. To je stvar odgovornosti svećenika koji predsjeda zajednici.

Homilija

11. Homilija je pravo svećenika koji predvodi slavlje. To je njegova predsjedateljska dužnost, kao što je dužnost vjernika, kako mladih tako i ostalih, da ga slušaju. To zahtijeva hijerarhijski poredak samoga slavlja. Mladi ipak mogu snagom svojega krsnoga proroštva surađivati sa svećenikom u spremanju homilije i na njezinu uokviravanju u život spremajući sa svećenikom teme i sugerirajući mu konkretne primjene.

Pjesma i glazba

12. Glazbeni izražaj ima u liturgiji, osobito u misi, sakramentalnu vrijednost. Pjesma i glazba izražavaju zajednicu, promiču jedinstvo i potiču molitvu. Liturgijsko pjevanje cijele zajednice je i svečana i dojmlija molitva. Pjevanje je preporučeno svim vjernicima, i svi bi vjernici morali biti odgojeni u pjevanju, a naročito mladi jer njih je lakše odgojiti jer je njihova izvedba spontanija i njihov primjer djelotvorniji. Neka pjeva cijela zajednica mladih ne samo jedna grupica.

13. U pjevanju je najvažniji sam tekst. Zato su osim usklika zajednice za misu idealne one pjesme koje su naznačene u obrednom tekstu, osobito »Svet« i »Aleluja«. Zajednica, koja je liturgijski dobro odgojena, uvijek će radije pjevati misu nego

pjevati za vrijeme mise. Umjesto službenih pjesama za ulaz, prikazanje i pričest mogu se upotrijebiti i drugi tekstovi, ako ih je nadležna vlast odobrila, kao što moraju biti odobreni i svi napjevi koji se pod misom pjevaju.

Ovo se ograničenje opravdava težnjom da pjesme ne budu samo sentimentalno-sociološke ili nejasno religiozne, ili — još gore — teološki neispravne, nego da budu usklađene liturgijskom vremenu ili času slavljenja.

14. Što se tiče melodija, dostojanstvo i sakralnost slavljenja traži da i glazba bude dostojna i sakralna, da bude otvorena razvitku umjetnosti, ali da se ne gubi u uzbuđenom ritmu i bučnom snobizmu. Pjevanje mora promicati molitvu, a ne da je ometa. U tom je pogledu bilo previše zloupotreba, sve s izlikom da se u glazbenom pogledu liturgija učini življom i prihvatljivijom za mlade, a profanirala se sakralnost slavljenja. Zato nam je dužnost ponovno upozoriti na onaj glazbeni izražaj koji je duga i plemenita tradicija znala približiti najčistijoj umjetnosti.

Pravi pastoralni duh ne obara liturgiju pod izlikom da je prilagođuje, nego odgaja mlade kako bi je razumjeli i njoj se prilagodili.

15. Što se instrumenata tiče, oni doista moraju biti »instrumenti« tj. sredstva u službi svetoga čina, u službi riječi, živog sudjelovanja zajednice, a ne sredstava za spektakularnost liturgije. Međutim, često izgleda kao da se specifičnost »mise za mlade« sastoji u upotrebi ovog ili onog instrumenta. O tome su već data prikladna načela koja treba samo ponoviti: »U Latinskoj Crkvi neka se uvelike cijene orgulje, tradicionalni glazbeni instrument, čiji je zvuk kadar pridonijeti znatan sjaj obredima Crkve, snažno pridizati duše k Bogu i nebeskim stvarima« (S. C. 102); i: »U dopuštanju upotrebe glazbenih institucija i u samom upotrebljavanju tih instrumenata, neka se vodi računa o obilježju i predaji pojedinih naroda. Ipak, instrumenti koji su po općem sudu i općoj praksi isključiva svojina profane glazbe, neka se potpuno udalje iz svakog liturgijskog čina« (IMS 63).

16. Svi koji vrše apostolat među mladima i koji osjećaju apostolski žar da mlade privedu Kristu preko sudjelovanja u liturgiji, neka imaju pred očima ova načela i neka ih vjerno čuvaju. Liturgija će postati za mlade duh i život samo ako se provede dostojan i ozbiljan odgoj mladih za liturgiju. Taj duh i život mladi će jednoga dana unijeti u sve zajednice Božjega naroda.